

"Çocuklar için oyun
en ciddi uğraştır."

GELENEKSEL OYUNLARIMIZ & AİLE OYUNLARI

İletişim:

☎ 0376 213 16 01

📷 cankiriram

🌐 www.cankiriram.meb.k12.tr

📍 Cumhuriyet Mah. Alparslan
Türkeş Bulvarı No 48 Merkez/
ÇANKIRI

ÖN SÖZ

Çocuklar için oyunlar çok önemlidir. Onlar oyunda sevinir, üzülür, hisseder, düşünür. Çocuklar hayatı oyunlardan öğrenir.

Günümüzde çocuklar, mahallelerinde, sokaklarında daha az oyun oynuyorlar artık. Gelişen teknolojiler sonucunda çocuklar zamanlarının büyük bir çoğunluğunu bilgisayar ve televizyon başında geçiriyorlar. Artık onların arkadaşları ruhsuz ve soğuk ekranlar. Aile üyeleri ise evlerinde bireyselleşmekte ve aralarındaki iletişim bağları azalmaktadır.

İşte bu düşüncelerle unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarımızı tekrar gün yüzüne çıkarmak, onları hatırlatmak istedik. Ebeveynler için ailelerin çocuklarıyla beraber kaliteli zaman geçirmeleri için evde oynanabilen oyunları eklemek istedik.

Yararlı olması dileğiyle...

GELENEKSEL OYUNLARIMIZ

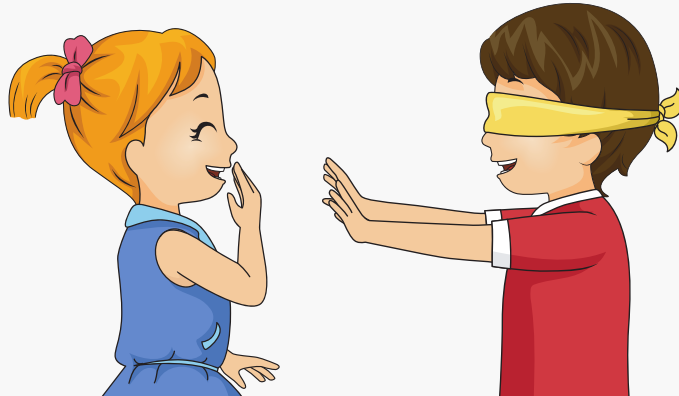
KÖREBE

Oyuncular arasından bir ebe belirlenir ve gözleri bağlanır. Oyun, adını ebenin gözlerinin bağlanmasından alır. Oyuncular ebe ortada kalacak biçimde bir halka oluşturur.

“Türkü söyler döneriz,
Bil bakalım biz kimiz,
Göster bizi körebe”

sözlerini söyleyerek ve el çırparak ebenin çevresinde dönerler. Ebe bu sırada kollarını öne doğru uzatarak dokunduğu oyuncunun başını, yüzünü ve üstünü elleriyle yoklar. Kim olduğunu anlayabilirse adını söyler. Eğer tanırsa, dokunduğu oyuncu ebe olur. Tanıyamazsa, oyun aynı ebeyle sürer.

TAVŞAN KAÇ, TAZI TUT!

Bir halka oluşturulur ve çocuklar arasından sayışarak bir tavşan ve bir tazi seçilir. Seçilen tavşan ortaya geçer, tazi ise halkanın dışında kalır. Grup ortadaki tavşanın etrafında dönerek şarkı söylemeye başlar ve şarkının hareketlerini yapar.

"Hendekte bir tavşan uyuyordu, uyuyordu. Tavşan bana baksana yakışmıyor bu sana. Tavşan kaç, tazi tut, tavşan kaç, tazi tut."

Tavşana kaç dediğinde tavşan dairenin içinden çıkıp kaçar ve tazi da onu yakalamaya çalışır. Tavşan yakalanmadan dairenin içine dönmeye çalışır. İsteyen diğer çocukların da tavşan ya da tazi olmasına fırsat verilir.

ÇATLAK PATLAK

Oyuncular ellerini, biri üstte, diğeri altta kalacak şekilde birbirlerinin avuçlarına koyarlar. Her kelimedede bir oyuncu yanındaki arkadaşının avucuna vurur ve şu şarkı söylenir:

"Çatlak patlak,
yusuvarlak,
kremalı börek,
sütlü çörek,
çek dostum çek,
arabanı yoldan çek,
çek amca çek,
burnun kanca,
al sana bir bulmaca,
bulmaca kaç parça,
veriyorum 5 parça,
1, 2, 3, 4, 5"

BİRDİR BİR

Oyuna başlamadan önce bir ebe seçilir. Diğer 9 kişinin, ebeden 20-25 adım ötede duracakları yer belirlenir ve hepsi 3-4 adım aralıklarla dizilir. Ebe eğilip belini kamburlaştırır, atlama yapacak 9 çocuk tekerlemenin kendi numaralarına ait kısmını tam ebenin üzerinden atarken söyler.

Çocuk diğerlerinin üzerinden de atlar, en sona geldiğinde kendisi de eğilir. Birinci sıradaki, ebenin üzerinden "birdir bir" deyip atlar ve 3-4 adım ileride o da eğilerek sırtını kamburlaştırır. Ardından ikinci sıradaki koşarak ebenin ve diğerinin üzerinden atlar ve en sona geldiğinde o da eğilir. Devamında sırayla diğerleri de çocukların üzerinden atlar. Bu durum bir çocuğun atlamayı başaramamasına kadar devam eder. Atlayamayıp düşen, ebe seçilir.

İSTOP

Oyuncular bir daire oluşturur. Oyunu başlatmak için çocuklardan biri ebe olur. Ebe, oyunculardan birinin adını söyleyerek topu havaya atar. Top yere düşerken, adı söylenen oyuncu topu havada yakalarsa, başka birinin adını söyleyerek topu yeniden havaya atar.

Topu havada tutamayan çocuk, topu yerden eline aldığıında "istop" diye bağıırır. Kaçışan oyuncular "istop" denildiği anda oldukları yerde durmak zorundadır. Bu durumda ebe, duran oyuncularından birini topla vurmaya çalışır. Vurulan oyuncu 1 puan kaybeder ve ebe olur. Üç kere vurulmuş olana bir ad takılır ve oyun o isimle devam eder.

AÇ KAPIYI BEZİRGÂNBAŞI KAPI HAKKI...

Oyuncular tekerleme aracılığıyla aralarından iki kişiyi seçerler. Bunlar bezirgânbaşı olur ve kendilerine bir isim verirler (kırmızı-yeşil, elma-armut, balık-kelebek vb.) Karşılıklı olarak el ele tutuşarak bir kapı oluştururlar.

Daha sonra diğer oyuncular bir kervan misali ardı ardına sıralanırlar ve bu kapının içinden geçerler. Bu sırada oyunun şarkısı söylenir:

“Aç kapıyı bezirgânbaşı, bezirgânbaşı...

Kapı hakkı ne alırsın, ne
verirsin, arkamdaki yadigâr olsun,
yadigâr olsun. 1 sıçan, 2 sıçan,
3'üncü de kapana kaçan.”

Bezirgânlar kapının içine aldığı oyuncuya sorarlar, “Balık mı, kelebek mi?” Kapının içindeki çocuk hangi bezirgânın adını söylerse onun arkasına geçer ve bu durum kervanın son oyuncusuna kadar devam eder.

Oyunun ikinci aşamasında bir halatı tutarak ya da birbirlerine kenetlenerek çekişmeye başlarlar. İlk hangi grup halatı bırakırsa, o grup oyunu kaybeder.

İP ATLAMA

İki çocuk karşılıklı olarak ipin ucundan tutarak çevirir. Çocuklar sırayla ipten atlamaya çalışırlar. İp atlarken şu tekerlemeleri söylerler:

“Laleli belkız,
İçeriye gir kız,
İpten çık kız,
Dışarıya çık kız.
Denizde dalga, hoş geldin abla,
Eteğini topla, rahat otur abla,
Etek bluz, İngiliz turist,
Nereden çıktı bu iki kız.”

YAĞ SATARIM BAL SATARIM

Bir ebe vardır ve diğerleri çember oluşturup yere çökerler. Ebe elinde bir mendille,
“yağ satarım, bal satarım, ustam ölmüş
ben satarım ustamın kürkü sarıdır
satsam on beş liradır
zambak zumbak dön arkanı sıkı sıkı bak”
diyerek etraflarında dolaşır.

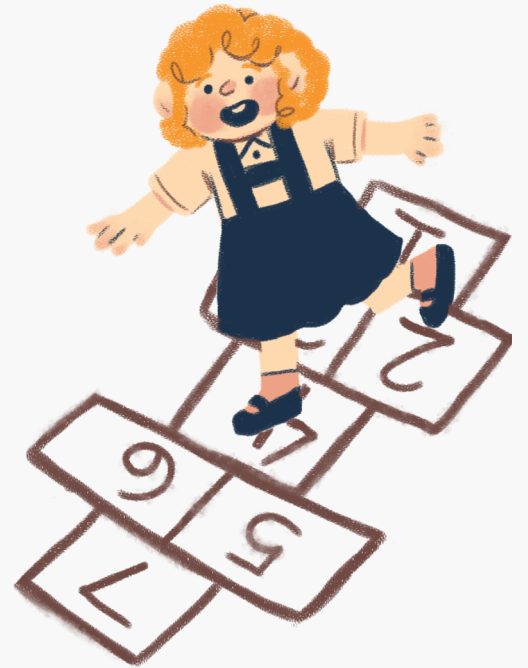

Sonunda mendili birinin arkasına koyar ve koşmaya başlar mendili bıraktığı kişi kalkıp ebeyi kovalamaya başlar. Eğer ebe yakalanmadan onun yerine geçebilirse, diğer oyuncu ebe olur. Eğer yakalanırsa tekrar ebe olur.

SEK SEK

Herkes tarafından bilinen sek sek oyunudur. İlk gidiş bitince sondan başa dönüş yapar. Başta çift ayak gidiş dönüşün ardından tek ayak gider ve tamamladığı karelerin içine ismini yazmaya başlar. Başkasının kutusuna basmadan gidiş dönüşü bitiren oyunu kazanır.

MENDİL KAPMACA

İki grup halinde oynanır. Ortaya bir mendil konur ve gruplar eşit uzaklıkta ikiye ayrılır. Orada, oyunu yöneten (ebe) kişinin işaretiyle gruplar, mendili öncelikle kapıp eşlerine getirmeye çalışırlar.

Mendili kapan, eşlerine zamanında yetişemezse, diğer gruplar tarafından mendille sırtına vurulur ve karşı grubun adamı olur. Yenen grup, yenilen grubun sırtına binerek, önceden belirlenen yerde tur atar.

YAKAN TOP

Üç kişiyle oynanıp, iki kişi kenarda, bir kişi ortada olup, kenardakiler topu atıp ortadaki kişi almaya çalışır.

AİLE OYUNLARI

İSİM- BİTKİ- ŞEHİR

Herkes eline kâğıt kalem alır. Kâğıtlara İsim-Bitki-Şehir-Hayvan-Ünlü-Ülke vs. başlıklarını yazarlar. Oyunculardan biri içinden alfabeyi saymaya başlar.

Diğerleri dur deyince hangi harfi söylerse o harfle başlayan kelimeleri kâğıda yazarlar. İlk tamamlayan 10'a kadar saymaya başlar. 10 deyince herkes kalemleri bırakır.

Her başlık 10 puan değerindedir. Aynı şeyleri yazanlar puanın yarısını alır. En çok puan toplayan oyunu kazanır.

JENGA

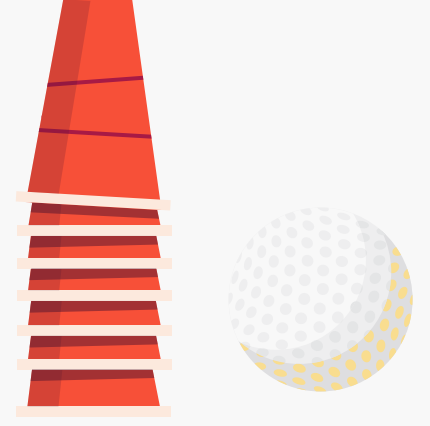
Çoluk çocuk oynanabilecek oyunların olmazsa olmazlarından biri de Jenga (Kule Oyunu). Tahta bloklardan oluşan kuleden herkes bir blok çeker ve kulenin üzerine yerleştirir. Tabii kuleyi devirmeden! Sakın unutmayın, en önemli kural herkesin dokunduğu bloğu çekmek zorunda olması.

PET BARDAĞA SEKTİRME

Oyuncuların önüne iki tane sehpa konur. Oyuncunun uzağındaki sehpaye bir adet bardak konur. Oyuncu elindeki pinpon topunu önünde duran boş sehpaye değdirerek diğer sehpadaki bardağın içine atmaya çalışır.

Topu bardağa atan ilk oyuncu oyunu kazanır. Bu oyun en az iki kişi yarışarak oynanabileceği gibi süre tutarak sırayla da oynanabilir. En kısa sürede tamamlayan oyunu kazanır.

KELİME ÜRETME

Scrabble, aile bireyleri ve dostların hep birlikte keyifli vakit geçirebileceği harika bir oyun. Oyuncular, harf torbasından çektikleri harf taşlarıyla kelimeler üreterek puan topluyor. Oyun sonunda en fazla puan alan kişi oyunun galibi olur.

DOKUN TAHMİN ET

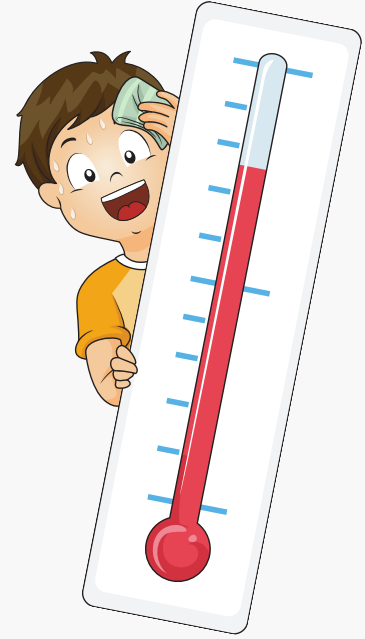

Bir tepsinin içine evde bulunan objeler konur. (Toka, para, saç fırçası, cüzdan...)

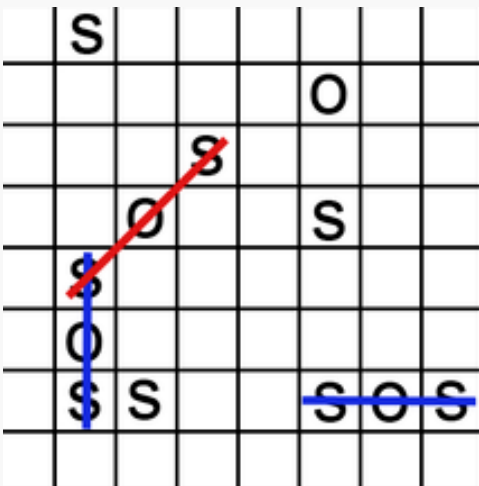
Oyuncular bu nesnelere kısa süre gördükten sonra tepsinin üzeri bir bezle örtülür ve objelerin yerleri değiştirilir. Oyuncuların gözleri kapatılır ve nesnelere dokunarak onun ne olduğunu bulmaya çalışırlar.

SICAK-SOĞUK

4 yaş üstü çocukların oynayabileceği bu oyunda gerekli olan tek malzeme saklanabilecek bir nesnedir. Oyunculardan biri nesneyi saklar diğer oyuncu ise bu nesneyi bulmaya çalışır. Nesneye yakınlığına göre sıcak-soğuk diye oyuncu yönlendirilir.

SOS OYUNU

Oyuncu, istediği kareye ya "S" harfi koyar, ya da "O" harfi koyar. Oyun sırası kendisine geldiği anda S-O-S kelimesini tamamlayan oyuncu puan ve yeni hamle hakkı kazanır. En çok SOS yapan oyunu kazanır.

EVET-HAYIR

Oyunculardan biri soru soran, diğeri de cevap veren kişi olur. Burada önemli olan, sorulara "Evet" ya da "Hayır" cevabını vermemek. Örneğın;

"Okula gidiyor musun?" sorusuna "Evet" yanıtı yanlış ✗
"Gidiyorum" demelidir. ✓

Bu oyun çocukların daha dikkatli olma ve hızlı düşünme yetisini geliştirir.

KİM YOK

Çocuklarla birlikte büyük bir daire olunur. Bir kişi ebe seçilir ve gözü bağlanır. Daha sonra çocuklardan birisi gösterdiğiniz yere saklanır ve ebe gözünü açtığıında ona "kim yok?" diye sorulur.

Ebe doğru bilirse, başka birisi ebe olur, yanlış bilirse bir kez daha gözü kapatılır.

MASA TOPU

Oyuncular iki gruba ayrılır ve bir masanın etrafında oturur. Her grubun önüne kendi alanlarını belirlemek için çizgi çizilir. Masanın ortasına bir pamuk yumağı konur.

Başlama sesiyle beraber oyuncular pamuk yumağını karşı tarafın alanına göndermek için üflerler. Belirlenen alana kadar üflenen her yumak için 1 puan kazanılır. Toplam 5 puan alan takım oyunu kazanır.

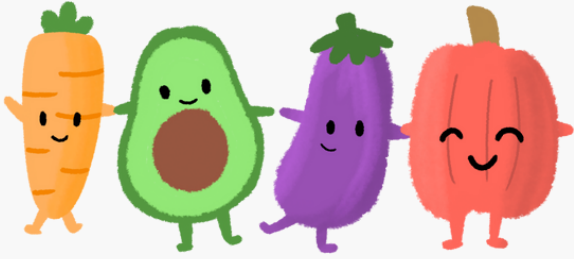
TABU

Bu oyunda amaç kartta çıkan kelimeyi yasaklı kelimeleri kullanmadan, takım arkadaşlarınıza, belirlenen sınırlı süre içerisinde anlatmak. Ne kadar çok kelime bilerseniz kazanma şansınız yüksek olur.

YATTI KABAK, KALKTI PATLICAN

Oyunda herkesin komik özel bir adı olur. Örneğin, oyunculardan birinin adı kabak, ikincinin adı patlıcan, üçüncünün havuç, dördüncünün fasulye, beşincinin salatalık olabilir.

Diyelim ki oyunu Kabak başlattı. Öbür oyuncular dizüstü oturmuş, başlarını yere dayamıştır. Kabak arkadaşlarının birinin örneğin patlıcanın adını söyler. "Yattı kabak, kalktı patlıcan." der.

"Yattı kabak, kalktı patlıcan." der. Patlıcan başını kaldırırken kabak başını yere dayar. Bu kez Patlıcan, "Yattı patlıcan, kalktı havuç." der. Gittikçe oyun hızlanır.

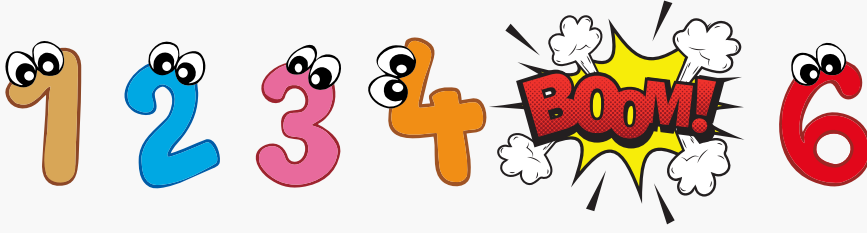
BALONLA BADMINTON

İki yarışmacı şişirilmiş balonu kaşık veya sopa yardımı ile birbirine atar. Balona hamle yapamayan ve yere düşüren oyuncu rakibine bir puan kazandırır.

BOM

Oyuncular halka şeklinde dizilir. Bir kişi "1" diye saymaya başlar, yanındaki oyuncu "2", onun yanındaki "3" şeklinde saymaya devam eder. 5'e gelen oyuncu "Bom" diye bağırır. Oyun kuralı gereği 5 ve 10'un katlarında BOM denir.

Örneğin, "1-2-3-4-Bom-6-7-8-9-BOM-11-12-13-14-Bom. "Bom" yerine sayısının kendisini söyleyen oyuncu yanar.

SESSİZ SİNEMA

Kişi karşısındakilere beden hareketleri ile konuşmadan film anlatmaya çalışır.

ÇOCUKLARINIZLA KALİTELİ ZAMAN GEÇİRMEK İÇİN ONLARA SORABİLECEĞİNİZ NEŞELİ SORULAR

Ben sana en çok ne söylüyorum?

Annen/ baban nasıl gülüyor?

Eğer evde besleyebilseydin zürafa mı isterdin, aslan mı?

Uzayda mı piknik yapmak isterdin, denizin altında mı?

Ayakkabıların konuşabilse sana ne derdi?

Sence kirpiller nasıl sarılırlar?

Vücudumuz demirden olsaydı ne olurdu?

Okula uçarak mı gitmek isterdin, zıplayarak?

Görünmez olmak mümkün olsaydı nereye giderdin?

Ailede herkese bir hediye alacak olsan kime ne alırdın?

Sence en güzel kelime ne? Neden?

BAŞLA!

AİLE CE HARİKALAR DİYARINDA

SÖN!

Babanın 1 kelime ile anlat!

Ailenin en çok sevdiğin özelliği ne?

Ailendeki en duygusal kişi kim?

Evde en sevdiğin yer neresi?

Ailenle oynamayı seviyor musun?

Sence aile üyelerinden en öfkeli olan kim?

Ailenle yapmaktan en çok hoşlandığın şey ne?

Adın bu olmasaydı ne olmasını isterdin?

Bir hayalini anlat!

En sevdiğin ev işi hangisi?

Sence aile üyelerinden en eğlenceli olan kim?

Aile üyeleri senin en çok hangi huyunu sever?

Uykuyu en çok seven aile üyesi kim?

Oyundaki herkesi birer kelime ile anlat!

Bu ailenin en çok konuşanı kim?

Mutfakta en çok zaman geçiren kişi kim?

Annenin en sevdiğin özelliği ne?

Bu ailenin en çok konuşanı kim?

Mutfakta en çok zaman geçiren kişi kim?

Annenin en sevdiğin özelliği ne?

Cevapladıktan sonra sağındaki üye sana ittifat etsin :)

Cevaptan sonra tüm aile üyelerine sarıl!

Cevapladıktan sonra 1 hane ilerle!

Cevapladıktan sonra 2 hane geri git!

Gerekli Malzemeler;

1 adet anı

1 adet baba

alabildiği kadar çocuk

bir adet zar

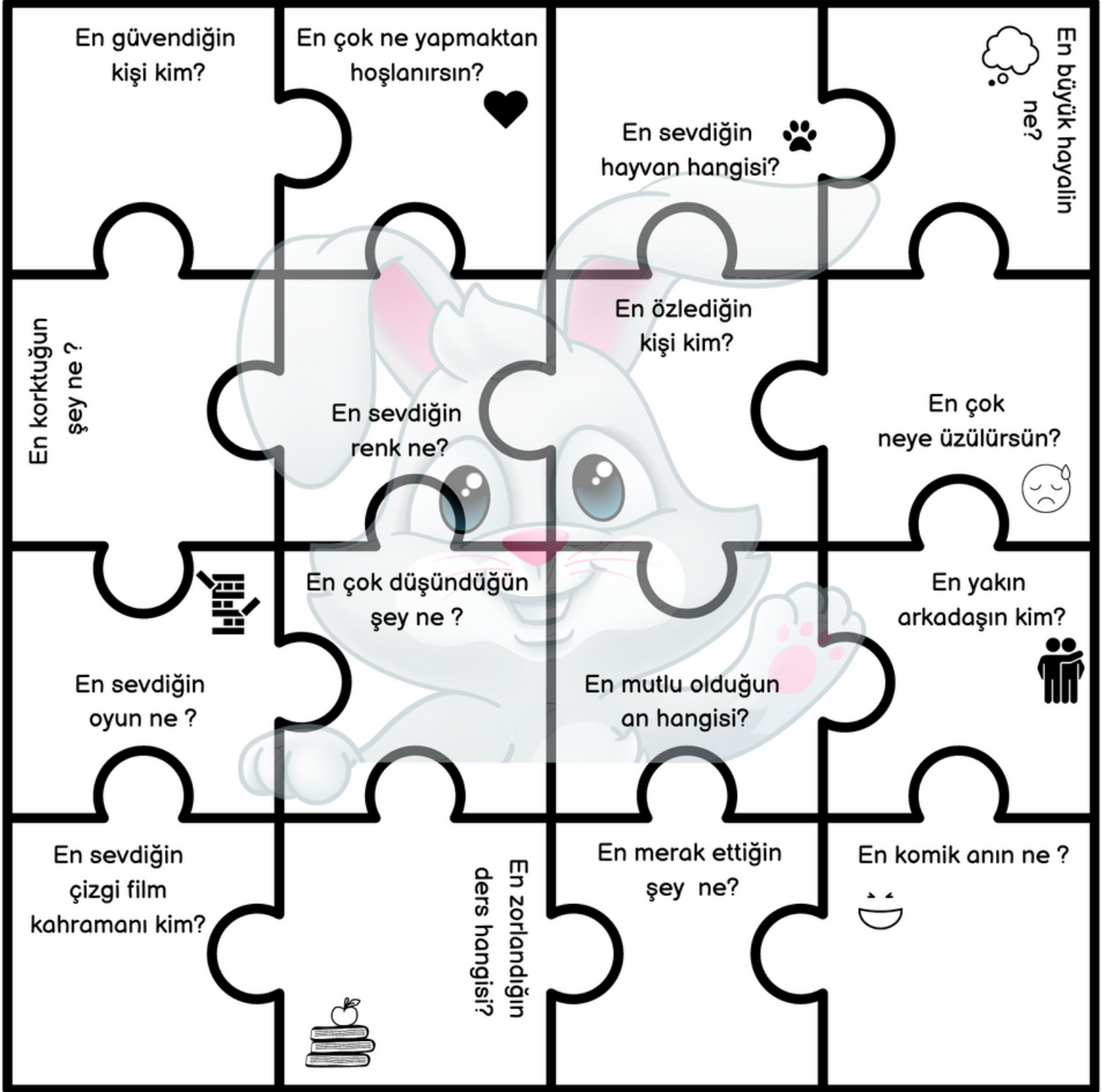
* Ailenin her üyesi başlangıç noktasına bir nesne koymalıdır. (yüzük, boncuk, pul, bozuk para..)

* Zar atıldığında gelen sayı kadar ilerleyerek oynanır. Bitiş noktasına ilk gelen kazanır.

* Her sorudan sonra "Neden böyle düşünüyorsun" gibi sorular sorularak paylaşımları artırılmalıdır.

BENİ OLUŞTURAN "EN"LERİM

Yapboz parçalarında senin için bazı sorular var. Şimdi bu soruların cevaplarını yapboz parçalarına yazalım ve ardından onları boyayalım. Haydi başlayalım! 😊

**Bilgi ve Uzman Desteği İçin;
ankırı Őehit Yusuf elik
Rehberlik ve Araştırma Merkezi**

 : 0376 213 16 01

 : ankırı Ram (@cankiriram)

 : www.cankiriram.meb.k12.tr

 : Cumhuriyet Mah. Alparslan Türkeş Bulvarı
No 48 Merkez/ ÇANKIRI